

Okkupationsmuseum

August 2024 – Teil 6

Weg in die Freiheit

Politiskā cīņa par
Baltijas brīvību

[illegible]Political Struggle for —
Baltic Independence

The hope for a quick restoration of independence does not exist either. The policy of the occupied Baltic states continues to be formulated by the world along the lines of the Soviet occupation regime and fully democratic governments is unlikely to see recognition.

1951. gadā Ielāgārdā notika Apvienotā Armijas karteizgāji. 1960. gadā notika karteizgāji Apvienotās Armijas, kas iekārtā 1952. gada karteizgāji. 1954. gadā karteizgāji demonstrāciju parādīja. Apvienotās Armijas karteizgāji notika 1952. gada karteizgāji.

25. dicembre
A. Scavini

1979 1975 1979 1985 1988 1991

IL MATO

L'esperto
Ingegnere

**FREEDOM
FOR
ESTONIA,
LATVIA,
LITHUANIA**

**PEACE AND
FREEDOM IN
THE BALTIC
STATES**

FREIHEIT
FÜR LETTLAND

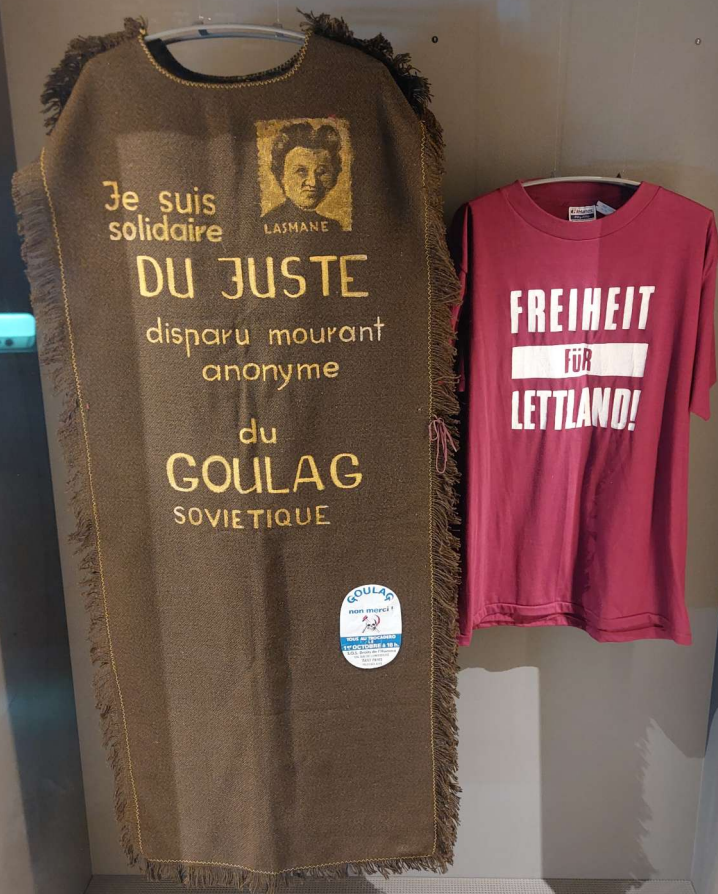
9500, 9600, 9700, 9800, 9900, 10000, 10100, 10200, 10300, 10400, 10500, 10600, 10700, 10800, 10900, 11000, 11100, 11200, 11300, 11400, 11500, 11600, 11700, 11800, 11900, 12000, 12100, 12200, 12300, 12400, 12500, 12600, 12700, 12800, 12900, 13000, 13100, 13200, 13300, 13400, 13500, 13600, 13700, 13800, 13900, 14000, 14100, 14200, 14300, 14400, 14500, 14600, 14700, 14800, 14900, 15000, 15100, 15200, 15300, 15400, 15500, 15600, 15700, 15800, 15900, 16000, 16100, 16200, 16300, 16400, 16500, 16600, 16700, 16800, 16900, 17000, 17100, 17200, 17300, 17400, 17500, 17600, 17700, 17800, 17900, 18000, 18100, 18200, 18300, 18400, 18500, 18600, 18700, 18800, 18900, 19000, 19100, 19200, 19300, 19400, 19500, 19600, 19700, 19800, 19900, 20000, 20100, 20200, 20300, 20400, 20500, 20600, 20700, 20800, 20900, 21000, 21100, 21200, 21300, 21400, 21500, 21600, 21700, 21800, 21900, 22000, 22100, 22200, 22300, 22400, 22500, 22600, 22700, 22800, 22900, 23000, 23100, 23200, 23300, 23400, 23500, 23600, 23700, 23800, 23900, 24000, 24100, 24200, 24300, 24400, 24500, 24600, 24700, 24800, 24900, 25000, 25100, 25200, 25300, 25400, 25500, 25600, 25700, 25800, 25900, 26000, 26100, 26200, 26300, 26400, 26500, 26600, 26700, 26800, 26900, 27000, 27100, 27200, 27300, 27400, 27500, 27600, 27700, 27800, 27900, 28000, 28100, 28200, 28300, 28400, 28500, 28600, 28700, 28800, 28900, 29000, 29100, 29200, 29300, 29400, 29500, 29600, 29700, 29800, 29900, 30000, 30100, 30200, 30300, 30400, 30500, 30600, 30700, 30800, 30900, 31000, 31100, 31200, 31300, 31400, 31500, 31600, 31700, 31800, 31900, 32000, 32100, 32200, 32300, 32400, 32500, 32600, 32700, 32800, 32900, 33000, 33100, 33200, 33300, 33400, 33500, 33600, 33700, 33800, 33900, 34000, 34100, 34200, 34300, 34400, 34500, 34600, 34700, 34800, 34900, 35000, 35100, 35200, 35300, 35400, 35500, 35600, 35700, 35800, 35900, 36000, 36100, 36200, 36300, 36400, 36500, 36600, 36700, 36800, 36900, 37000, 37100, 37200, 37300, 37400, 37500, 37600, 37700, 37800, 37900, 38000, 38100, 38200, 38300, 38400, 38500, 38600, 38700, 38800, 38900, 39000, 39100, 39200, 39300, 39400, 39500, 39600, 39700, 39800, 39900, 40000, 40100, 40200, 40300, 40400, 40500, 40600, 40700, 40800, 40900, 41000, 41100, 41200, 41300, 41400, 41500, 41600, 41700, 41800, 41900, 42000, 42100, 42200, 42300, 42400, 42500, 42600, 42700, 42800, 42900, 43000, 43100, 43200, 43300, 43400, 43500, 43600, 43700, 43800, 43900, 44000, 44100, 44200, 44300, 44400, 44500, 44600, 44700, 44800, 44900, 45000, 45100, 45200, 45300, 45400, 45500, 45600, 45700, 45800, 45900, 46000, 46100, 46200, 46300, 46400, 46500, 46600, 46700, 46800, 46900, 47000, 47100, 47200, 47300, 47400, 47500, 47600, 47700, 47800, 47900, 48000, 48100, 48200, 48300, 48400, 48500, 48600, 48700, 48800, 48900, 49000, 49100, 49200, 49300, 49400, 49500, 49600, 49700, 49800, 49900, 50000, 50100, 50200, 50300, 50400, 50500, 50600, 50700, 50800, 50900, 51000, 51100, 51200, 51300, 51400, 51500, 51600, 51700, 51800, 51900, 52000, 52100, 52200, 52300, 52400, 52500, 52600, 52700, 52800, 52900, 53000, 53100, 53200, 53300, 53400, 53500, 53600, 53700, 53800, 53900, 54000, 54100, 54200, 54300, 54400, 54500, 54600, 54700, 54800, 54900, 55000, 55100, 55200, 55300, 55400, 55500, 55600, 55700, 55800, 55900, 56000, 56100, 56200, 56300, 56400, 56500, 56600, 56700, 56800, 56900, 57000, 57100, 57200, 57300, 57400, 57500, 57600, 57700, 57800, 57900, 58000, 58100, 58200, 58300, 58400, 58500, 58600, 58700, 58800, 58900, 59000, 59100, 59200, 59300, 59400, 59500, 59600, 59700, 59800, 59900, 60000, 60100, 60200, 60300, 60400, 60500, 60600, 60700, 60800, 60900, 61000, 61100, 61200, 61300, 61400, 61500, 61600, 61700, 61800, 61900, 62000, 62100, 62200, 62300, 62400, 62500, 62600, 62700, 62800, 62900, 63000, 63100, 63200, 63300, 63400, 63500, 63600, 63700, 63800, 63900, 64000, 64100, 64200, 64300, 64400, 64500, 64600, 64700, 64800, 64900, 65000, 65100, 65200, 65300, 65400, 65500, 65600, 65700, 65800, 65900, 66000, 66100, 66200, 66300, 66400, 66500, 66600, 66700, 66800, 66900, 67000, 67100, 67200, 67300, 67400, 67500, 67600, 67700, 67800, 67900, 6800

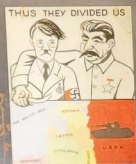

Miks pasaulē – Miks ir Miks!
Miks is in the world – Miks stays Miks!

GREEK, the most important, passed to Latin

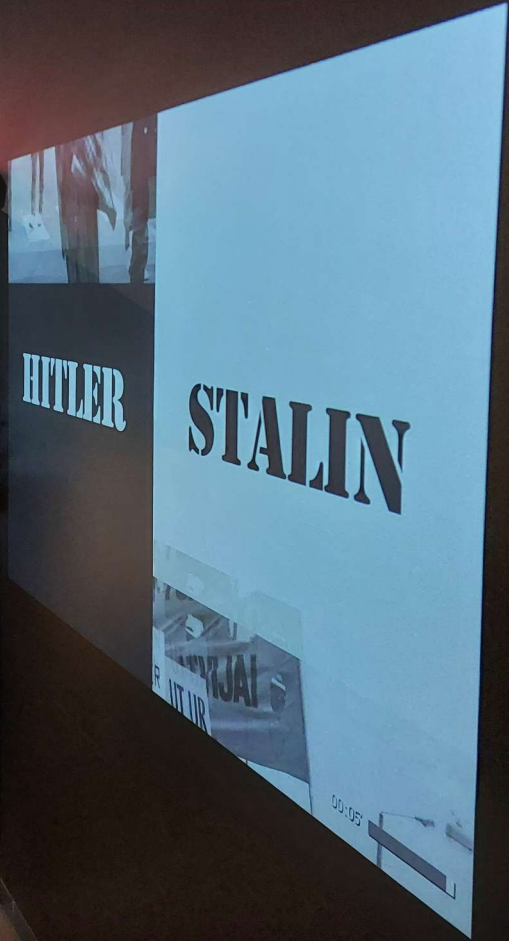

**STOP RUSSIAN
COLONIALISM!**

**NYET
NYET
SOVIET**

[illegible]

Cilvēktiesību vārdā – Helsinki–86

1986. gadā Liepājā dibina grupu Helsinki-86 ar mērķi dokumentēt Padomju Savienības okupācijas varas Latvijā veiktos cilvēktiesību pārkāpumus un informēt par tiem pasaules sabiedrību.

Savu nosaukumu Helsinki-86 ņem no Eiropas Drošības un sadarbības konferences principu deklarācijas (1975. gadā Helsinkos), ko parakstījusi arī Padomju Savienība. Grupa darbojas atklāti, atsaucoties uz Padomju Savienības konstitūcijā garantētajām, bet neievērotajām tiesībām.

1941. gada deportācijas piemiņai 1987. gada 14. jūnijā grupa noliek ziedus pie Brīvības pieminekļa. Kopš 1945. gada tā ir pirmā reize, kad Latvijā atklāti piemin padomju režīma noziegumus. Grupu apspiež, bet demonstrācijas Latvijā tautai un valstij svarīgās dienās pieaug.

In the Name of Human Rights – Helsinki–86

In 1986, the Helsinki-86 group was founded in Liepāja with the aim of documenting the human rights violations committed by the Soviet occupation authorities in Latvia and informing the world community about them.

The group's name comes from the Helsinki Final Act adopted by the Conference on Security and Co-operation in Europe in 1975 and signed by the Soviet Union. The group acts openly, in line with the stated but never practiced guarantees in the Soviet Constitution.

On 14 June 1987 Helsinki-86 honours the victims of the 1941 mass deportation at the Freedom Monument in Riga. This is the first time in Latvia since 1945 that victims of the Soviet regime's crimes are commemorated publicly. The group is persecuted, but public demonstrations on nationally important dates increase rapidly.

1

2

1 Grupa Helsinki-86 organizētais protesta mītiņš sakara ar Hitlera-Stalina paktā parakstīšanas 40. gadadienu 1987. gada 23. augustā.

Latvian Helsinki-86 group - Latvian Helsinki-86 group members

Protest meeting on 23 August 1987 organized by Helsinki-86 to commemorate the 40th anniversary of signing the Hitler-Stalin Pact.

2 Mītiņā dalībnieki vērtas pret ziedu nolikšanu pie Brīvības pieminekļa. Rīga, 1987. gada 23. augusts. Fotogrāfs Alvars Reinholds.

Members of the Helsinki-86 group protest against the laying of flowers at the Freedom Monument in Riga, 23 August 1987.

Baltijas tautu dziesmotais ceļš uz neatkarību

Tieši 50 gadus pēc Hitlera-Stalina pakta parakstīšanas – 1989. gada 23. augustā – Igaunijas, Latvijas un Lietuvas neatkarības kustības organizē lielāko akciju valstiskuma atgūšanai: aptuveni 1,5 miljoni iedzīvotāju sadodas rokās 660 km garā ķēdē, kas savieno Tallinu, Rīgu un Viļņu. Tas ir Baltijas ceļš – ceļš, kurā skan dziesmas dzimtajās valodās.

Sadevušies rokās, viņi pieprasa padomju varai atzīt pakta un tā slepeno protokolu esamību, likvidēt pakta sekas – prasīt brīvības un neatkarības atjaunošanu. Ziņa aplido visu pasauli, un pasaule sāk ieklausīties Baltijas tautu balsī. Berlīnes mūris vēl stāv, bet krit divarpus mēnešus vēlāk.

The Singing Baltic Way to Independence

On 23 August 1989 – exactly 50 years after the signing of the Hitler-Stalin Pact – Estonian, Latvian, and Lithuanian independence movements organise the largest demonstration to regain freedom. Some 1.5 million people form a 660 km long chain that stretches from Tallinn to Riga, to Vilnius. The Baltic Way resounds in songs sung in each native tongue.

By holding hands in unity the Baltic nations demand the Soviet rulers to acknowledge the existence of the Pact and its secret protocols, and to liquidate the Pact's consequences – restore the independence of the Baltic States. The news of the chain sweep the globe; the world begins to listen to the Baltic nations. The Berlin Wall still stands. It falls two and a half months later.

1

2

1 Baltijas ceļā dalībnieki Latvijā, 1989. gada 23. augusts.
Fotogrāfs Gundars Janietis.

Participants of the Baltic Way in Latvia, 23 August 1989.

2 PSKP Centrālās komitejas reakcija uz Baltijas ceļu -
1989. gada 26. augusta paziņojums par stāvokli
Baltijas valstīs.
Baltijas ceļš - "nacionālistiska histērija".
Leninga Mantojuma komiteja

On 26 August 1989 the CPSU Central Committee assessed
the situation in the Baltic Soviet republics.
Baltic Way - "nationalist hysteria".
Leningrad Heritage Committee

3 Baltijas ceļā piedalījies cilvēki pie Brīvības pieminekļa,
Rīga, 1989. gada 23. augusts.

Participants of the Baltic Way near the Freedom Monument
in Riga, 23 August 1989.

Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas deklarācija

1990. gada 4. maijā jaunievēlētā Latvijas PSR Augstākā padome savā pirmajā sēdē pieņem deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu". Tā pasludina par spēkā esošiem 1918. gada 18. novembrī proklamētās Latvijas Republikas Satversmes pirmos četrus pantus, kas apliecina, ka Latvija ir neatkarīga, demokrātiska republika.

Apzinoties ļoti sarežģīto iekšpolitisko stāvokli Padomju Savienībā, kā arī padomju bruņoto spēku plašo klātbūtni Latvijā, vienlaikus deklarācija nosaka pārejas periodu līdz Latvijas Republikas neatkarības *de facto* atjaunošanai, kas noslēgsies ar Saeimas ievēlēšanu. Balsojums gūst nepieciešamo divu trešdaļu vairākumu: 138 deputāti balso "par", viens "atturas", bet Interfrontes frakcija nepiedalās.

Declaration on the Restoration of Independence

On 4 May 1990 the newly-elected Latvian SSR Supreme Council in its first meeting adopts the declaration "On the Restoration of Independence of the Republic of Latvia." The declaration also puts into force four paragraphs of the Constitution of the Republic of Latvia, proclaimed on 18 November 1918, affirming that Latvia is an independent, democratic republic.

Recognizing the complicated political situation in the Soviet Union and taking into account the massive presence of Soviet armed forces in Latvia, the declaration stipulates a transition period to the *de facto* restoration of statehood; it will terminate with the election of the *Saeima* (Parliament). The declaration receives the required 2/3 majority of 201 deputies: 138 vote in favour, one abstains, but Interfront members do not participate.

Cilvēki pie Augstākās padomes namu galda deklarācijas pieņemšanu, 1990. gada 4. maijs. Fotogrāfs Igors Vīrpas.

Crowds in front of the Supreme Council of the Latvian SSR awaiting the deputies' endorsement of the declaration to restore the independent Republic of Latvia. Page 4, May 1990.

Gorbačovs cenšas saglabāt neglābjamo

Jau 1990. gada 14. maijā Padomju Savienības prezidents Mihails Gorbačovs paraksta dekrētu par Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas neatbilstību padomju konstitūcijai. Latvijas Augstākā padome dekrētu noraida 28. maijā.

Spriedze pieaug starp Baltijas valstu neatkarības atbalstītājiem un valdību Maskavā, kā arī vietējiem Padomju Savienības vienotības aizstāvjiem. 1991. gada 13. janvārī Viļņā padomju tanki aplenc Lietuvas Republikas Augstākās padomes ēku, ieņem citus stratēģiskus objektus. Sadursmēs ar padomju karaspēku nogalina 14, ievaino 110 civiliedzīvotāju. Par to plaši ziņo Rietumu mediji.

Baltijas tautu centieni atgūt neatkarību vairs nav apslēpti pasaules acīm. Maskavas ilūzijas par mūžīgo Padomju Savienības vienotību izirušas.

Soviet Opposition to Baltic Independence Escalates

The response from Moscow to the Latvian Declaration on the Restoration of Independence is quick. On 14 May 1990 Soviet president Mikhail Gorbachev signs a decree declaring Latvian attempts to renew independence unlawful. On 28 May the Latvian Supreme Council rejects Gorbachev's decree.

Tension keeps growing between Baltic proponents of independence and Moscow, as well as local supporters of Soviet Union's indivisibility. On 13 January 1991 Soviet tanks surround the Lithuanian Supreme Council building and occupy strategic locations in Vilnius. In clashes with Soviet forces 14 civilians are killed and 110 injured.

Western media are there to report the events. The world is witness to the Baltic struggle for independence and the crumbling of the Soviet Union.

Latvijas PSR Internacionālās darbinieku frontas (interfrontas) mēģina dalībnieku palīdzībā ieņemt Latvijas Republikas Ministru padomes ēku. Rīga, 1991. gada 10. janvāris. Fotogrāfs Aivars Reinholds.

Members of the International Front of Working People of the Latvian SSR (interfront) attempted to break into the Latvian Council of Ministers building. Riga, 10 January 1991.

Latvijas Republikas Augstākās padomes paziņojums par PSRS prezidenta M. Gorbačova 1990. gada 14. maija dekrētu, kā PSRS konstitūcijai neatbilstīgu un nelikumīgu. Izpaudoties Latvijas Republikas neatkarības jēdā un politiskās padošēšanās procesā. Rīga, 1990. gada 28. maijs.

Latvian Declaration of Independence. - Latvian Media Archive.

On 14 May 1990, 1990 President Gorbachev signed a decree declaring the Latvian Supreme Council's declaration regarding the restoration of independence, in its response of 28 May, the Latvian Supreme Council argued that Gorbachev's decree is unconstitutional and interferes with the internal political process of self-determination of Latvia.

Saukta 1000 620 Latvijas iedzīvotāju paraksti pret proklamēto jauno Savienības līgumu, kas paredz republikām lielāku autonomiju, bet nepieņem pilnīgu suverenitāti. 1990. gada decembris.

Latvian Declaration of Independence. - Latvian Media Archive.

Document signed by 1000-620 residents of Latvia opposing the proposed new Union Treaty of the USSR but provided greater autonomy for the Republics but did not allow complete sovereignty. December 1990.

Tumsas labirintā rūdīta,
tauta atkal gaismas ceļā.

From the labyrinth of darkness
leads the road to light again.

Knuts Skujenieks
1936

Dzejnieks Knuts Skujenieks arestēts 1962. gadā, nepatiesi apsūdzēts un nodzēsts uz septiņiem gadiem stingra režīma Gulaga nometnē Mordovijas APSR ieslodzījumā Knuts Skujenieks saraksta ap 800 dzejoļu; vairāku padomju režīms aizliedz publicēt. Pēc neatkarības atgūšanas viņa dzeja tulkota daudzās pasaules valodās.

Knuts Skujenieks
1936

Latvian poet Knuts Skujenieks was arrested in 1962, falsely accused and sentenced to 7 years in a strict regime Gulag camp in the Mordovian ASSR. During imprisonment he wrote about 800 poems. The publication of most of them was forbidden by the Soviet regime. After Latvia regained its independence his poetry has been published and translated into many languages.

neraudāt par to kas bijis
nebūties par to kas rīt
tikai saudzīgi un droši
savu vagu taisnu dzīt

do not shed your tears for yesterday
do not fear what comes tomorrow
just in a steadfast, measured way
plough your furrow – straight and narrow

Knuts Skujenieks

Aldzejojis Valters Nollendorfs
Translated by Valters Nollendorfs

Atkal savā zemē sava valsts

Latvijas atjaunošana un okupāciju sekas

Brīvība ir atgūta. Pēcdesmit okupācijas gadi atstājuši smagu mantojumu. Latvijas tautai ir jāatjauno sagraudā valsts un izpostītā zeme.

1993. gadā ievēlētā Saeima atjauno Satversmes darbību pilnā apjomā.

Okupāciju varas būtiski mainīja Latvijas iedzīvotāju sastāvu – latviešu īpatsvars no 75,5 % 1935. gadā samazinājies līdz 52,0 % 1989. gadā. Latvijā palikuši simtiem tūkstoši iebrāucēju ar padomju mentalitāti un kultūru, kuri negrib pieņemt atjaunoto valsti.

1994. gadā atjauno Latvijas pilsonu kopumu. Padomju okupācijas laikā iebrākušajiem dota iespēja naturalizēties, bet daudzi to neizmanto.

Latvijā ir palikuši Padomju armija, kuru savā pakļautībā pārņēma Krievija 1992. gadā. Pēc sarežģītām sarunām Latvija panāk armijas izvešanu 1994. gadā, bet paliek vairāk nekā 20 000 demobilizēto Krievijas armijas militārpersonu un viņu ģimenes locekļu. 1998. gadā slēdz pēdējo Krievijas militāro objektu – Skrudas lokatoru.

Padomju režīms atstājis neefektīvu ekonomiku un degradētu vidi. 1990. gados notiek fundamentālas reformas – atjauno ipašumtiesības un izveido brīvā tirgus ekonomiku.

Padomju okupācija atstāj daļēju izglītības sistēmu latviešu un krievu valodā. Ikdienā daudzās jomās dominē krievu valoda. 2012. gadā Latvijas pilsoņi referendumā noraida mēģinājumu ieviest krievu valodu kā otru valsts valodu.

1991. gada septembrī Latvijai uzņem ANO. 2004. gadā iestājas NATO un Eiropas Savienībā, Latvija nostiprina savu drošību un atgriežas demokrātisko valstu saimē.

Tumšā pagātnē jāatceras. Upuri jāpiemin. Noziegumi jānosoda. Cīnījāmies par brīvību, neatkarību un demokrātiju ir vērtības, kas jākopī un jāapgādā.

A Renewed State on Latvian Land

Rebuilding Latvia and the Consequences of Occupation

Freedom has been regained. The fifty years of occupation have left a heavy burden. The nation has to restore statehood and heal the land.

The Saeima (Parliament), elected in 1993, fully reactivates the original Constitution.

The occupation regimes have substantially changed the ethnic proportions of Latvia's population. Ethnic Latvians have been reduced from 75.5% in 1935 to 52.0% in 1989. There are several hundred thousands of relatively recent migrants, whose life style and culture reflect Soviet ideology and who do not want to accept the renewed state.

By 1994, Latvian citizenship is renewed. The occupation period migrants are offered naturalization but many reject it.

Initially more than 50,000 members of the Soviet Army remain in Latvia. In 1992, the subordination changes, and they become members of the Russian Army. After lengthy and difficult discussions, active members of the Russian Army leave Latvia in 1994. They leave behind more than 20,000 veterans and their families. The last military object – the Skrudas Radio Location Station – is closed in 1998.

The Soviet occupation has left an inefficient economic system and a degraded environment. During the 1990s, fundamental reforms are enacted – rights to private property are restored and free market economy revived.

The Soviet regime has instituted a linguistically segregated educational system where elementary and secondary school instruction is in Russian or Latvian. The Russian language dominance is wide spread. In 2002, a Latvian citizen referendum rejects a trial to instigate the Russian language as a second official state language in Latvia.

In September 1991 Latvia joins the UNO. In 2004, Latvia is accepted in NATO and the European Union. Thus Latvia gains security and returns to the community of democratic states.

The darkness of the past is not forgotten. The victims must be commemorated. Crimes must receive punishment. The heroes are to be honoured. Freedom, independence, and true democracy are values that must be treasured and guarded.

Brīvības barikādes

Padomju bruņoto spēku uzbrukums Viļņā mobilizē tautu Latvijā. Ap 500 000 cilvēku Daugavmalā 1991. gada 13. janvārī protestē pret Maskavas rīcību un sāk veidot barikādes ap Vecrīgu, valdības ēku un Latvijas Televīziju Zakusalā. No 13. līdz 27. janvārim ap 50 000 neapbruņotu aizstāvju ir aiz barikādēm.

20. janvārī Padomju Savienības milicijas speciālo uzdevumu vienība - OMON - iebrūk Iekšlietu ministrijā Rīgā un nogalina divus Latvijas darbiniekus. Bastejkalnā promaskavisko spēki nošauj divus kinooperatorus un vienu skolnieku.

3. martā sarīko Latvijas iedzīvotāju aptauju, kurā 74% no balsstiesīgiem dalībniekiem atbalsta Latvijas neatkarību. Vairāk nekā 400 000, pārsvarā krievvalodīgo, ir pret. 17. martā Maskava organizē referendumu par PSRS saglabāšanu. Lai arī Latvija oficiāli to boikotē, referendums notiek un vairāk nekā 400 000 Latvijā nobalso par PSRS saglabāšanu.

Barricades for Freedom

On 13 January 1991, over 500,000 demonstrators protest in Riga against the Soviet assault in Vilnius. They build barricades around Riga's Old Town and government buildings. From 13 to 27 January some 50,000 unarmed persons guard the barricades.

On 20 January, an OMON (Soviet Special-Purpose Militia Force) unit attacks the Interior Ministry in Riga and kills two militia members. In the nearby park Soviet bullets kill two cameramen and a student.

In a poll on 3 March, 74% of the participating eligible voters endorse Latvia's independence, but more than 400,000, mostly Russian speaking immigrants, vote against independence. On 17 March, Moscow organises a referendum on the preservation of the USSR. Latvia officially refuses to participate, but the referendum is held, and more than 400,000 voters from Latvia are in favour.

1 Latvijas Tautas frontes (LTF) Valstīgas manifestācija 13. janvārī Rīgā. Tūkstošiem cilvēku ar tautsaimniecības bruņotiem Latvijas un Padomju armijas uzdevumiem Viļņā, Rīgā, 1991. gada 13. janvārī. Aizstāvji ap 500 000 cilvēku. Latvijas Tautas fronte - Latvijas tautas organizācija.

The People's Front of Latvia organized a meeting near the Dņestrs River to protest against a potential military coup in Latvia and the Soviet military assault in Vilnius, Lithuania. About 500,000 persons from all over Latvia participated. Riga, 13 January 1991.

2 Barikāde Rīgā, 1991. gada 13.-27. janvāris.

Barriers from the barricades that people erected in Riga in order to prevent possible aggression by Soviet troops. Riga, 13-27 January 1991.

3 Neatkarības referendumu par PSRS saglabāšanu. 1991. gada 17. martā Latvijas referendumu rīko Latvijas Republikas pilsoņi ar ārvalstniekiem.

All other referendum on the preservation of the USSR. 17 March 1991 in Latvia for referendum was organized by the Government of Latvia and the referendum of the Soviet Union. The referendum was held.

4 Valstīgas aptauja par neatkarību. 1991. gada 3. martā. Latvijas Tautas fronte organizēja aptauju.

State referendum on the USSR. 1991. gada 3. martā. Latvijas Tautas fronte organizēja aptauju.

Latvija atgūst neatkarību - brūk Padomju valsts

Naktī uz 1991. gada 19. augustu Maskavā notiek valsts apvērsums: Gorbačovu aiztur, un varu pārņem Valsts ārkārtējā stāvokļa komiteja. Apvērsumu atbalsta Latvijas Komunistiskās partijas izīrstošā reakcionārā daļa. Par jaunās varas pārstāvi Latvijā iecel Baltijas kara apgabala virspavēlnieku.

Padomju bruņumašīnas blokē pievadceļus Rīgai, tiltus un galvenās ielas. OMON spēki ieņem stratēģiski svarīgus objektus - Latvijas Televīziju, iekšlietu ministriju, Rīgas starptautisko telefoncentrāli.

Latvijas Republikas valdība pasludina Maskavas ārkārtējā stāvokļa komitejas darbību par neilikumīgu un aicina tautu sākt nevardarbīgu pretošanos. Jau 21. augustā, OMON bruņutransportieriem vēl atrodoties Vecrīgā, Augstākā padome pieņem konstitucionālo likumu "Par Latvijas Republikas valstisko statusu" un pasludina pilnīgu Latvijas neatkarības atjaunošanu.

Latvia Regains Independence - the Soviet State Crumbles

On the night of 19 August 1991 a coup d'état takes place in Moscow. Gorbachev is detained, and power is seized by the State Committee on the State of Emergency. The disintegrating Communist Party of Latvia supports the coup. In Latvia the commander of the Soviet Baltic Military District represents the new Soviet leadership

All bridges and main streets in Riga and the principal roads into Riga are blocked. OMON forces occupy the strategic institutions.

The Latvian government declares the actions of the State Committee unlawful and calls on the nation to resist peacefully. On 21 August, despite OMON presence in Riga's Old Town, the Supreme Council of the Republic of Latvia adopts the Constitutional Law on full restoration of Latvian independence.

1. PPSD Valsts ārkārtējā stāvokļa komiteja izsūtīja paziņojumu par varas apvērsumu, Maskava, 1991. gada 19. augusts. PPSD Valsts ārkārtējā stāvokļa komiteja izsūtīja paziņojumu par varas apvērsumu (no labās) un komitejas locekli Borisu Puga.

Members of the State Committee on the State of Emergency issued a statement on the State of Emergency, Moscow, 19 August 1991. Boris Puga, Committee Chairman (bottom) together with Committee member Boris Puga.

2. PPSD Valsts ārkārtējā stāvokļa komiteja paziņoja par varas pāreju uz Valsts ārkārtējā stāvokļa komitejas locekli Borisu Puga, 1991. gada 19. augusts.

Official announcement of the State Committee on the State of Emergency concerning the establishment of the state of emergency in the USSR, Moscow, 19 August 1991.

3. Padomju spēki uz OMON Rīgas pilnvaru iekšlieti izsūtīja paziņojumu par varas pāreju uz Valsts ārkārtējā stāvokļa komiteju, 1991. gada 19.-20. augusts.

Soviet troops and OMON units in the region of Riga, 19-20 August 1991.

4. Augstākā padome "Par Latvijas Republikas valstisko statusu" paziņojums, Rīga, 1991. gada 21. augusts.

Declaration of the Constitutional Law "On the Restoration of the Republic of Latvia", Riga, 21 August 1991.

5. Augstākā padome izsūtīja paziņojumu "Lietuvai", informējot, ka šīs komitejas uzdevums ir nodrošināt Latvijas neatkarību, kas ir šīs komitejas uzdevums. Latvijas neatkarība ir šīs komitejas uzdevums, 1991. gada 19.-20. augusts.

Committee statement to the residents of Latvia concerning the establishment of a state of emergency in Latvia. The actions were directed at the "Lithuanian" State Republic of Latvia. Committee members of the State Committee on the State of Emergency, Council of Ministers of Latvia, Council of Ministers and State Committee, 19-20 August 1991.

6. Latvijas Republikas Augstākā padome paziņoja par Latvijas Republikas valstisko statusu, 1991. gada 21. augusts.

Latvian Republic's Supreme Council announced the restoration of Latvia's independence, 1991, August 21.

Latvian Republic's Supreme Council announced the restoration of Latvia's independence, 1991, August 21.

